

ČESKÁ REPUBLIKA

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudkyň JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Zory Šmolkové ve věci

žalobce: **DLS, spol. s r. o.**
sídlem Těšnov 1163/5, Nové Město, 110 00 Praha 1
zastoupen Mgr. Janem Blažkem, advokátem
sídlem Riegrova 20, 301 00 Plzeň 1

proti

žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 2771/117, Moravská Ostrava, 702 18 Ostrava 2

Shodu s prvopisem potvrzuje

o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 8. 2016 č. j. MSK 34672/2016, ve věci správního deliktu provozovatele vozidla

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 11. 8. 2016 č. j. MSK 34672/2016 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 23 530 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobce Mgr. Jana Blažka, advokáta se sídlem Riegrova 20, 301 00 Plzeň.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou Krajskému soudu v Ostravě dne 11. 10. 2016 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 8. 2016 č. j. MSK 34672/2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Ostravy (dále jen „správní orgán I. stupně“) a potvrzeno rozhodnutí, kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 2 500 Kč za správní delikt podle ustanovení § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. (dále jen „zákon o silničním provozu“). Správního deliktu se měl žalobce dopustit tím, že nezajistil, aby při užití vozidla tov. zn. Škoda, reg. zn.: X (dále jen „předmětné vozidlo“), jehož byl žalobce v době skutku provozovatelem, byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu.
2. Žalobce napadené rozhodnutí považoval za nezákonné pro porušení § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, ukládající správnímu orgánu I. stupně správní delikt provozovatele vozidla projednat, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a ne zahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení proti určité osobě. Řidičem vozidla v době spáchání přestupku byl pan M. P., nar. X, bytem V. P. d. M. 129, Ř., což žalobce správnímu orgánu I. stupně prokázal ještě před zahájením správního řízení o správním deliktu provozovatele vozidla předložením smlouvy o operativním leasingu, uzavřené dne 10. 2. 2015 mezi žalobcem a společností CZECH RENT A CAR s. r. o., na základě které tato společnost používala předmětné vozidlo k výkonu své podnikatelské činnosti – autopůjčovny, dále nájemní smlouvou z 25. 5. 2015, uzavřenou mezi touto společností a panem P., kde pan P. je nájemcem. Pana P. se správnímu orgánu I. stupně podařilo dohledat, neodmítl podat vysvětlení, nedošlo ani k tomu, že by za řidiče označil někoho jiného (řetězení řidičů), pouze na výzvu nereagoval, ač mu byla doručena. Nereagování na výzvu nebylo přitom nijak sankcionováno, pokud by však pan P. reagoval a připustil, že byl řidičem vozidla v době přestupku, hrozila by mu pokuta, z čehož je evidentní, proč si zvolil mlčení. Správní orgán I. stupně podle žalobce pochybil, pokud nepoužil žádné donucovací prostředky pro splnění povinnosti panem P.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Navíc mohl správní orgán I. stupně ztotožnit řidiče podle fotografie založené ve správním spise, kterou disponuje policie z místa přestupku.

3. Žalobce dále nezákonnost rozhodnutí spatřuje v tom, že postup žalobce nemohl vést k dosažení veřejného zájmu na dodržování pravidel silničního provozu. Úprava v § 125f zákona o silničním provozu byla přijata proto, aby nebyla zneužívána možnost odmítnout podat vysvětlení a provozovatel se nemohl vyhnout zaplacení pokuty pouze na základě tvrzení, že vozidlo řídila jeho osoba blízká. V případě žalobce však taková situace nenastala a ani nepřipadá do úvahy, neboť jeho předmětem podnikání i podnikání společnosti CZECH RENT A CAR s. r. o. je pronájem motorových vozidel, osobu řidiče tedy je schopen i ochoten sdělit. Současně nemá žádnou možnost přinutit řidiče vozidla, aby dodržoval pravidla silničního provozu, poukaz na možnost vymáhat po něm zaplacení náhrady škody soukromoprávní cestou je nereálný, neboť náklady na vymáhání by byly vyšší, než samotná pokuta. Je v zájmu státu, aby byl potrestán skutečný pachatel přestupku, jehož potrestání by mělo vést k dodržování pravidel silničního provozu ve vyšší míře. Postup žalovaného však vede pouze k rychlejšímu a pohodlnějšímu vymáhání pokuty, bez vlivu na ochranu veřejného zájmu.
4. Žalobce dále namítl uplynutí prekluzivní lhůty pro rozhodnutí o přestupku, čímž podle žalobce došlo rovněž k prekluzi správního deliktu. Na správní delikt provozovatele vozidla nelze podle žalobce použít úpravu podle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu, neboť tomu brání systematický výklad zákona a zásada *in dubio mitius*. Správní delikt provozovatele vozidla je upraven až v § 125f zákona o silničním provozu.
5. Žalovaný s žalobou nesouhlasil a navrhl její zamítnutí. Poukázal na to, že sdělení totožnosti řidiče vozidla není povinností provozovatele vozidla a není ani liberačním důvodem správního deliktu provozovatele vozidla. Odpovědnost za tento správní delikt je objektivní, tedy bez ohledu na zavinění, pouze s dvěma důvody liberace, které však u žalobce naplněny nebyly. V případě žalobce sdělení údajů k řidiči nevedlo k nalezení a usvědčení pachatele přestupku, neboť mlčení řidiče nelze považovat za souhlas se spácháním přestupku, a vzhledem k jeho nereagování na výzvu byly další kroky nadbytečné. Řidiče nešlo ztotožnit z fotografií, které má žalovaný k dispozici, pro jejich neostrost. Skutečnost, že žalobce podniká v oblasti autopůjčovny, neznamená, že by v jeho případě nevedl postih podle § 125f zákona o silničním provozu k naplnění smyslu a účelu úpravy. Nesouhlasil ani s názorem žalobce, že postih za správní delikt je prekludován; uplatní se totiž lhůta podle § 125e zákona o silničním provozu, což vyplývá mj. též ze systematiky zákona, zařazení tohoto ustanovení mezi „Společná ustanovení o správních deliktech“. Na správní delikt provozovatele vozidla nelze použít lhůtu upravující zánik odpovědnosti řidiče za přestupek, neboť jde o různé delikty, upravené v různých zákonech, s odlišnými subjekty a s odlišnou lhůtou pro zánik deliktní odpovědnosti.
6. U jednání oba účastníci na svých stanoviscích setrvali. Žalobce doplnil, že i podle nálezu Ústavního soudu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16 bylo důvodem pro zavedení objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla nadužívání institutu odepření výpovědi s poukazem na osobu blízkou. Ničeho takového se však žalobce nedopustil. Jako autopůjčovna učinil veškeré kroky, aby zajistil dodržování pravidel silničního provozu řidiči pronajatých vozidel, když je na tuto povinnost upozornil. Naopak žalovaný a správní orgán I. stupně neučinili veškeré nezbytné kroky, aby osobu řidiče zjistili, když osobě řidiče byla zaslána pouze jedna výzva. Správní úřady nemají v takovém případě zájem na dopadení pachatele přestupku a odpovědnost za porušení zákona přenášejí na

provozovatele vozidla, který však nemá prostředky k tomu, aby toho docílil. Žalovaný uvedl, že učinění nezbytných kroků je zákonný „bonus“ provozovateli vozidla, jehož odpovědnost je objektivní. Žalovaný tohoto minima dosáhl tím, že označenému řidiči zaslal výzvu, na kterou tento však nijak nereagoval. Žalovanému za této situace uniká smysl druhé výzvy. Co se týká postavení žalobce jako autopůjčovny, jedná se o riziko podnikání.

7. Krajský soud poté zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného žalobci, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
8. Ze správního spisu a nesporných tvrzení žalobce a žalovaného krajský soud zjistil následující: Dne 1. 6. 2015 oznámila Městská policie města Ostrava Magistrátu města Ostravy podezření ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 5 zákona o silničním provozu, kterého se dopustil neznámý pachatel, řidič předmětného vozidla tím, že dne 29. 5. 2015 v 20.10 hodin na křižovatce Českobratrská – Sokolská třída v Ostravě od Fifejd směr Příbor nezastavil na signál, který příkazuje zastavit, čímž porušil ustanovení § 4 písm. b) a c) zákona o silničním provozu; provozovatelem předmětného vozidla je dle centrálního registru vozidel žalobce. Dne 3. 6. 2015 správní orgán I. stupně vyzval žalobce k zaplacení částky 1 000 Kč, neboť je jako provozovatel předmětného motorového vozidla zapsán v centrálním registru vozidel a blíže neustanovený řidič tohoto motorového vozidla se dopustil shora popsáního jednání, které bylo ve výzvě rovněž právně kvalifikováno; současně jej vyzval ke sdělení osoby řidiče, která v inkriminovaném čase skutečně řídila žalobcem provozované vozidlo. Na tuto výzvu reagovala dne 26. 6. 2015 společnost CZECH RENT A CAR s. r. o. sdělením, že dne 29. 5. 2015 řídil předmětné vozidlo zákazník společnosti CZECH RENT A CAR s. r. o. pan M. P., předmětné vozidlo má tato společnost na základě smluvního vztahu s žalobcem v užívání. Přiložena byla nájemní smlouva s řidičem, ze které vyplynulo, že vozidlo bylo panu P. půjčeno s výhradou, žádný další řidič není povolen.
9. Správní orgán I. stupně odeslal den 7. 7. 2015 panu M.P. výzvu k podání vysvětlení, zda v inkriminované době řídil předmětné vozidlo, s poučením mj. o povinnosti provozovatele vozidla a osoby, které provozovatel vozidla svěřil, sdělit na výzvu skutečnosti potřebné ke určení totožnosti řidiče, vyplývající z § 10 odst. 4 zákona o silničním provozu, a dále o odložení věci v případě, že správní orgán nezjistí do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájit řízení o přestupku proti určité osobě, podle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích, včetně informačního formuláře - přílohy oznámení o zahájení řízení o přestupku podle § 125f zákona o silničním provozu. Pan P. si výzvu převzal neuvedeného data a podepsaná doručenka se správnímu orgánu I. stupně vrátila dne 28. 7. 2015. Dne 22. 10. 2015 správní orgán I. stupně věc přestupku odložil, neboť správní orgán nezjistil do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.
10. Dne 13. 11. 2015 vydal správní orgán I. stupně příkaz ukládající žalobci pokutu ve výši 2 500 Kč podle § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu. Proti příkazu podal žalobce dne 2. 12. 2015 odpor, ve kterém poukázal na to, že předmětné vozidlo v době spáchání přestupku řídil pan P., který byl jedinou osobou oprávněnou k řízení vozidla, byl povinen podle smluvních podmínek dodržovat povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních

Shodu s prvopisem potvrzuje

komunikacích. Poukázal rovněž na to, že správní orgán nevyužil žádných zajišťovacích prostředků, které měl k dispozici, aby zajistil odpověď pana P., na kterou tento – zcela záměrně - nijak nereagoval, čímž neučinil všechny nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku; správní delikt provozovatele vozidla je přitom subsidiárním deliktem k přestupku. Učinil další důkazní návrhy a předložil smlouvu o operativním leasingu se společností CZECH RENT A CAR s. r. o., nájemní smlouvu s panem P., kopii jeho občanského průkazu a všeobecné obchodní podmínky.

11. Dne 2. 2. 2016 rozhodl správní orgán I. stupně shodně, jako shora uvedeným příkazem. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání dne 22. 2. 2016, o kterém žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím.
12. Podle ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, *právnícká nebo fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.* Podle odstavce dvě téhož ustanovení, *právnícká nebo fyzická osoba za správní delikt odpovídá, pokud a) porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání, b) porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona a c) porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu.*
13. Podle odstavce čtvrtého téhož ustanovení, *obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.* (zdůraznění potvrzením provedl krajský soud).
14. Podle odstavce pátého téhož ustanovení, *provozovatel vozidla za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo b) podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel.*
15. Základní přednesenou otázkou krajskému soudu je, kam až vedou ony „nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku“, jejichž učinění je předpokladem pro vznik odpovědnosti provozovatele vozidla za správní delikt. V povinnosti jejich učinění se odráží – i judikaturou zdůrazňovaná -subsidiarita správního deliktu provozovatele vozidla. Až v případech, že není možné s určitostí zjistit řidiče vozidla, který spáchal předmětný přestupek, činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Primárně tedy za delikt (v širším smyslu) odpovídá řidič vozidla. Až tehdy, nelze-li skutečného řidiče na základě žádných důkazů či indicií zjistit, vést proti němu přestupkové řízení a spáchání přestupku mu prokázat, nese odpovědnost za delikt provozovatel vozidla. Ten se uvedené odpovědnosti může zbavit jen na základě zákonem předvídaných liberačních důvodů, vymezených v § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45, a ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46).

Shodu s prvopisem potvrzuje

16. Otázkou, kam až vedou ony „nezbytné kroky“ ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, se Nejvyšší správní soud zabýval opakovaně, přičemž z řady rozsudků, které se této otázce věnují, lze učinit závěr, že „moc daleko ne“ (rozsudek ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 237/2015 – 32). V rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, na nějž rozsudek č. j. 1 As 237/2015 – 32 odkazuje, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Šlo by proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. [...] Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (srov. citovaný rozsudek 3 As 7/2014 – 21), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.“*
17. Krajský soud proto musel vyhodnotit, zda za dané situace, kdy žalobce označil osobu řidiče tak, že se jej podařilo identifikovat, a tento nereagoval na výzvu k podání vysvětlení, může správní orgán I. stupně bez dalšího věc odložit.
18. Nejvyšší správní soud seznal, že správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, např.
- pokud správní orgán neprováděl žádné další šetření za situace, kdy provozovatel vozidla označil za jeho řidiče osobu, která krátce po spáchání přestupku zemřela, přičemž bylo zjištěno, že se jednalo o osobu, která s ohledem na závažnost svého zdravotního stavu nebyla způsobilá vozidlo řídit (rozsudek ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40);
 - pokud provozovatel vozidla označil za jeho řidiče pana P. K., jakožto osobu správním úřadům i soudům známou pro častá obstrukční jednání v řízeních o dopravních přestupcích, tudíž se správní orgán ani nepokoušel danou osobu kontaktovat (již výše citovaný rozsudek ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, a dále rozsudek ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 7/2016-30);
 - pokud by správní orgán nebral za relevantní indicii vedoucí ke zjištění totožnosti řidiče vozidla oznámení osoby, která se opakovaně dobrovolně nahlásí jako řidič vozidla, avšak následně v řízení o přestupku tuto skutečnost popírá (rozsudek ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014-45);
 - pokud správní orgán neprováděl žádné další šetření za situace, kdy provozovatel vozidla označil za jeho řidiče osobu, která výslovně odmítla podat ve věci vysvětlení (rozsudek ze dne 23. 3. 2016, č. j. 6 As 128/2015-32);
 - pokud správní orgán neprováděl žádné další šetření poté, co se pokusil doručit provozovatelem označenému řidiči předvolání k podání vysvětlení, které se nezdařilo, neboť se jednalo o doručování na adresu do zahraničí, odkud se zásilka vrátila s tím, že adresát je neznámý (rozsudky ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014-45, a ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 135/2016-17).

19. Přestože je tedy pojem „*nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku*“ posuzován Nejvyšším správním soudem poměrně benevolentně, je dle názoru krajského soudu nutné, aby ono „*činění nezbytných kroků*“ nebylo pouhou formální činností, jež má sloužit k překonání překážky bránící možnosti zahájit řízení o správním deliktu dle § 125f zákona o silničním provozu.
20. Ve výše uváděných příkladech z judikatury Nejvyššího správního soudu se vždy poté, co provozovatel vozidla na výzvu správního orgánu označil určitou osobu za řidiče svého vozidla v době spáchání přestupku, objevila okolnost, jež sama o sobě vyloučila sebemenší pravděpodobnost, že se jedná o pravdivé tvrzení, popř. okolnost, jež nastala při doručování zásilky obsahující předvolání k podání vysvětlení označenému řidiči vozidla, jež neumožnila správnímu orgánu učinit závěr o tom, že přestupek mohla vskutku spáchat provozovatelem označená osoba. Provádění dalšího šetření, či spíše pátrání, by v takových případech již bylo možné označit za rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, jdoucí nad rámec zákonných povinností správního orgánu a proti účelu předmětné právní úpravy ve smyslu výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46.
21. V posuzované věci však žádná z těchto okolností nenastala. Žalobce správnímu orgánu I. stupně nejenže označil osobu, která podle jeho názoru řídila předmětné vozidlo, pravdivě, přesně a identifikovatelně (pan P. si na udané adrese výzvu převzal), uvedl i veškeré okolnosti, za kterých jím provozované vozidlo přenechal do užívání jiné osobě, a které jsou zcela standardní a nijak neindikují snahu provozovatele se vyhnout postihu za porušení zákona o silničním provozu, jak tomu bylo v případech shora citovaných. Smlouva uzavřená mezi žalobcem (resp. společností CZECH RENT A CAR spol. s r. o.) nadto zavazovala nájemce předmětného vozidla nepřenechat jej k řízení další osobě, což je další z indicií, které mohly vést správní orgán I. stupně k zjištění konkrétního pachatele přestupku. Žalobce postupoval tak, jak po něm lze ve smyslu rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 135/2016-17 a ze dne 18. 5. 2016, č. j. 3 As 204/2015-22, legitimně požadovat, tedy aby již od počátku nesl odpovědnost za správnost a aktuálnost údajů, které o řidiči vozidla poskytuje, neboť lze předpokládat, že přiměřeně obezřetný provozovatel znalý svých práv a povinností podle zákona o silničním provozu zapůjčí své vozidlo pouze takové osobě, které důvěřuje a o níž má aktuální kontaktní informace, které by v případě jejího přestupkového jednání mohl sdělit správním orgánům.
22. Krajský soud dospěl k závěru, že nastala situace přesně opačná, než za jakých rozhodoval ve shora citovaných rozsudcích Nejvyšší správní soud, a správní orgán I. stupně byl povinen naopak učinit všechny do úvahy přicházející kroky směřující k tomu, aby byl potrestán pachatel přestupku, neboť pro jeho zjištění měl potřebné indicie. Odložení přestupkové věci dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích bylo v posuzované věci předčasné a takový postup se jeví v tomto konkrétním případě pouhým formalismem vedoucím k tomu, aby bylo možno zahájit řízení o správním deliktu s provozovatelem vozidla. V posuzovaném případě se měl správní orgán I. stupně pokusit např. předvolat pana P. k podání vysvětlení a tak zjistit další relevantní skutečnosti, jeho předvolání k podání vysvětlení zajistit pořádkovou pokutou, která by motivaci reagovat na výzvu nepochybně zvýšila. Otázkou je, zda vůbec činění dalších kroků ke zjištění

pachatele bylo v posuzovaném případě na místě a zda již zjištěné skutečnosti neodůvodňovaly zahájení přestupkového řízení; podmínkou zahájení přestupkového řízení proti určité osobě logicky není jistota správního orgánu o pachatelství této osoby. V tomto směru však žalobní námitky nebyly vzneseny a krajský soud je uvádí pouze na okraj.

23. Krajský soud považuje za nezbytné zdůraznit, že přijatý závěr platí jen pro skutkové okolnosti dané věci a nelze jej zevšeobecňovat ve smyslu „návodu“, co se považuje za „*učinění nezbytných kroků*“, jako dvě výzvy a dost, výzva a předvolání k podání vysvětlení a dost. Vždy je nutno posuzovat konkrétní skutečnosti, na základě kterých je o odpovědnosti provozovatele vozidla rozhodováno. Účelem ustanovení § 125f a § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je zajištění bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, tedy především preventivní působení na jednání účastníků silničního provozu, aby nedocházelo k takovému jednání, které by mohlo mít za následek ztráty na životech či poškození zdraví či majetku. Ustanovení sledují v podstatě stejný účel jako zákonné povinnosti řidiče nebo pravidla provozu na pozemních komunikacích. Protože provozovatel vozidla odpovídá za správní delikt bez ohledu na zavinění, jeho odpovědnost primárně neslouží k potrestání řidiče, který porušil některou z povinností. Preventivní potrestání provozovatele vozidla má vůči řidičům působit zprostředkovaně, např. tím, že se provozovatel domáhá po řidiči náhrady škody, popř. že této osobě vozidlo již nesvěří. Tento postup není vyloučen ani u žalobce jako provozovatele autopůjčovny, neboť nepochybně má možnost nejen postihnout soukromoprávní cestou – byť může být tato cesta komplikovaná-, nebo tím, že s takovou osobou již smlouvu o nájmu neuzavře. Nelze tedy přisvědčit žalobci, že s ohledem na skutečnost, že provozuje autopůjčovnu, dovození jeho odpovědnosti představuje neřešitelný nespravedlivý zásah vůči němu, když učinil maximální opatření pro to, aby osoba pachatele byla zjištěna. Z ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu ani žádná povinnost aktivního konání zabraňující řidiči protiprávně jednat, která by podmiňovala vznik odpovědnosti provozovatele vozidla za chování řidiče, nevyplývá; vyplývá z ní naopak odpovědnost objektivní (srov. citovaný nálezn Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 15/16, bod. 69 odůvodnění). Nelze ani přehlédnout, že odpovědnost provozovatele je vázána pouze na úzce vymezený okruh přestupků, není tedy pravdou, jak uvádí žalobce, že uplatňování odpovědnosti vůči němu by vedlo ke zmaření účelu ochrany veřejného zájmu na dodržování zákona o silničním provozu zahraničními osobami, které by při své pasivitě vždy zůstaly nepotrestány při spáchání jakéhokoliv přestupku.

24. Za nedůvodnou považuje krajský soud námitku promlčení správního deliktu. Jak dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 6. 2017 č. j. 10 As 308/2016 – 20, „*odpovědnost fyzické osoby za správní delikt provozovatele vozidla (§ 125e odst. 5 a § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění účinném do 6. 11. 2014) zaniká ve stejné lhůtě jako odpovědnost právnické osoby za správní delikt podle citovaného zákona (§ 125e odst. 3 tohoto zákona per analogiam), nikoli v roční lhůtě podle § 20 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích*“. Žalobce se tak mylí, pokud tvrdí, že prekluzivní lhůta stanovená v § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu, podle kterého *odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán*, se na správní delikt provozovatele vozidla nevztahuje. Naopak, ze systematiky zákona jednoznačně vyplývá speciální úprava prekluzivní lhůty pro správní delikty, když samotné ustanovení § 125e nese název „*Společná ustanovení o správních deliktech*“.

Shodu s prvopisem potvrzuje

25. Krajský soud uzavřel, že v posuzovaném případě podmínky pro zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla nebyly splněny, neboť správní orgán I. stupně postupoval v řízení v rozporu s podmínkami § 125f zákona o silničním provozu, když neučinil kroky nezbytné ke zjištění osoby přestupce a předčasně v rozporu s § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích odložil přestupek a vedl o řízení o správním deliktu provozovatele vozidla. Krajský soud proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil pro nezákonnost a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právními názory vyslovenými v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
26. Vzhledem k tomu, že v řízení byl plně procesně úspěšný žalobce, vzniklo mu v souladu s ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, k jejichž náhradě soud žalovaného zavázal. Náklady řízení žalobce představují:
- zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3.000,- Kč,
 - odměna ze zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši 3 100 Kč za jeden úkon právní služby, podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za tři úkony právní služby, příprava převzetí zastoupení, sepis žaloby a vyjádření ke stanovisku žalovaného podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky, celkem 9 300 Kč,
 - třikrát režijní paušál ve výši 300 Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 3 vyhlášky, celkem 900 Kč,
 - cestovné za cestu z Plzně do Ostravy a zpět, celkem ujeté 2 x 465 km osobním vozem RZ: X, o průměrné spotřebě 4,5 l na 100 km motorové nafty, cena za opotřebení dle vyhlášky č. 463/2017 Sb. činí 4 Kč za 1 ujetý kilometr, cena pohonných hmot 29,80 Kč za 1 litr nafty, celkem tedy 4 967,12 Kč,
 - náhrada za ztrátu času dle § 14 odst. 3 vyhlášky v rozsahu 18 půlhodin ve výši 100 Kč za každou započatou půlhodinu, celkem tedy 1 800 Kč,
 - DPH z těchto částek s výjimkou zaplaceného soudního poplatku podle § 57 odst. 2 s. ř. s.
- Celkem tedy činí účelně vynaložené náklady žalobce částku 23 530 Kč. Všechny tyto náklady řízení podle obsahu spisu žalobci prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jeho práva. Soud proto žalovaného k jejich zaplacení žalobce zavázal, a to k rukám zástupce žalobce podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s ustanovení § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovení § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalovaného.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 27. června 2018

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu